

KUHMON KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

Sisällysluettelo

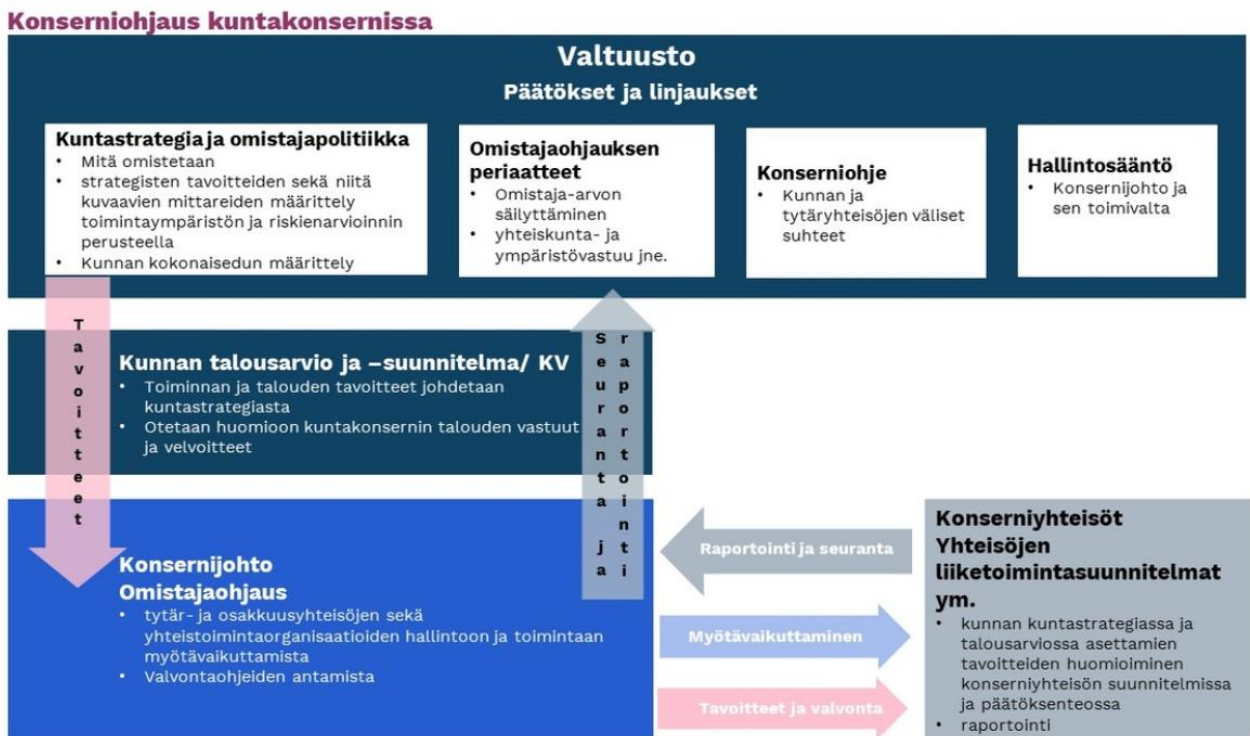
1 Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteet	4
2 Konsernin johtamisjärjestelmä	4
3 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	5
3.1 Kuhmon kaupungin strategia	5
3.2 Kuhmon kaupunkikonsernin strategiset tavoitteet.....	5
3.3 Soveltamisala.....	6
3.4 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	6
3.5 Konserniohjeen sitovuus	6
4 Konsernin johtaminen, ohjaus ja valvonta	7
4.1 Konsernijohto	7
4.2 Kaupunginvaltuusto.....	7
4.3 Kaupunginhallitus	7
5 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen	8
5.1 Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	9
5.2 Kaupunginjohtaja.....	9
5.3 Hallintojohtaja	9
5.4. Controller.....	9
5.5 Kaupunkikonsernin tarkastus	9
5.6 Kaupungin edustaja yhteisöiden hallituksissa	10
5.7 Kaupungin edustajat tytäryhteisön hallinnossa	10
5.8 Valiokunnat ja palvelualueet	11
6 Tytäryhteisöjen velvollisuudet	11
6.1 Tavoitteiden harmonisointi	11
6.2 Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa	11
7 Hyvä hallinto- ja johtamistapa kaupunkikonsernissa	12
8 Konsernin sisäiset palvelut	13
8.1 Hankinnat	13
8.2 Rahoitus ja maksuvalmius	13
8.3 Henkilöstö.....	13
8.4 Asiakaspalvelu ja yhteiset palvelut.....	13
9 Tiedottaminen konsernia koskevista asioista	13
10 Konserniohjeen voimaantulo	14

1 Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteet

Omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikassa määritellään kaupungin strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan sitoutuneen pääoman tuottotavoitteet ja muut tavoitteet, määritellään palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritellään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa.

2 Konsernin johtamisjärjestelmä

Kuvio 1. Konserniohjaus kuntakonsernissa (Kuntaliitto).

Omistajapolitiikka on osa kuntalain 37 §:n tarkoittamaa kuntastrategiaa, jonka valtuusto hyväksyy. Omistajapolitiikassa määritetään, missä kaupungin on perusteltua olla omistajana ja sijoittajana. Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta konsernijohtoon kuuluvien välillä määrätään hallintosäännössä.

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä aktiivisesti myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Myötävaikuttaminen perustuu kuntastrategiaan, omistajapolitiikkaan ja yhteisölle asetettuihin tavoitteisiin.

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaan omistajaohjauksen periaatteista. Omistajaohjauksen periaatteet ovat luonteeltaan pysyviä toimintaperiaatteita, jotka määrittelevät sen, miten kunnan omistamia yhtiöitä johdetaan, ohjataan ja valvotaan.

3 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella määritellään menettelytapoja, jotka tukevat kuntakonsernin talouden suunnittelua ja seurantaan, riskien hallintaa, tiedottamista, sitoutunutta hallitustyöskentelyä sekä hyvää johtamista ja hallintoa. Kuntalain 47 §:ssä on määritelty konserniohjeen vähimmäisisältö. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin

- 1 kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta
- 2 konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä
- 3 tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta
- 4 velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa
- 5 konsernin sisäisistä palveluista
- 6 kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä
- 7 kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

3.1 Kuhmon kaupungin strategia

Kuhmon kaupungin visio:

Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa

Kuhmon kaupungin missio:

Luomme mahdollisuuksia – Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia sekä ajatella isosti

Kuhmon kaupungin arvot:

- Avoimuus
- Uudistuminen
- Palvelevuus
- Yhteisöllisyys
- Kestävä kehitys
- Yhdenvertaisuus
- Luonto- ja kulttuurikeskeisyys
- Turvallisuus

3.2 Kuhmon kaupunkikonsernin strategiset tavoitteet

- Kestävä kaupunki
- Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset
- Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille
- Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne
- Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki
- Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö

3.3 Soveltamisala

Konserniohje koskee Kuhmon kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä soveltuvin osin. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kuhmon kaupunkikonserni 1.1.2024.

Kuhmo-konserniin kuuluvat yhteisöt:

- Kainuun Liitto, osuus 11,91 %
- Kainuun jätehuollon kuntayhtymä, osuus 12,57 %
- Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo, osuus 94 %
- Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot, osuus 100 %
- Kuhmon Yrityssampo Oy, osuus 100 %
- Kuhmon Lämpö Oy, osuus 51,32 %
- Kuhmon Vesienenergia Oy, osuus 100 %

3.4 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy Kuhmon kaupunginvaltuusto. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

3.5 Konserniohjeen sitovuus

Konsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, yhteisökohtaisista omistajaohjausasiakirjoista, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta Kuhmon kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kunnan yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisestä aiheutuu vahinkoa tytäryhteisölle tai omistajalle.

4 Konsernin johtaminen, ohjaus ja valvonta

4.1 Konsernijohto

Kuntalain 48 §:n mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä muut erikseen nimetyt viranhaltijat.

4.2 Kaupunginvaltuusto

- 1 päättää kunnan ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista
- 2 hyväksyy konsernitilinpäätöksen
- 3 päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeista
- 4 päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja linjauksista
- 5 hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta
- 6 käsittelee tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä kaupunginhallituksen selonteon/arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä konsernivalvonnasta

4.3 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupunkikonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämisestä ja omistajaohjauksesta. Kaupunginhallitus päättää valtuuston hyväksymiä konserniohjeita ja omistajapolitiikkaa noudattaen seuraavista asioista:

- 1 vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
- 2 vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- 3 määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta
- 4 antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
- 5 arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
- 6 seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä
- 7 nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
- 8 antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämissä asioissa
- 9 antaa ohjeet yhtiökokousedustajalle ehdokkaista tytäryhteisöjen hallitukseen
- 10 tekee vaatimuksen ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan kokouksen koollekutsumiseksi
- 11 huolehtii konserniyhtiöiden olennaisten tietojen antamisesta valtuustolle
- 12 talousarvion ja tilinpäätöksen ohjeistaminen konserniyhtiöiden osalta
- 13 mahdollisten lausuntojen antaminen

- 14 hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjelman, ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon, seuraa raportointia ja raportoi edelleen kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konserninjohtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Kaupunginhallituksen konserni-johtoon määrittämien viranhaltijoiden tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa heidän ohjattavikseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

5 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteet, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kolmannesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja muun muassa tulevasta konserni- ja yhtiöjärjestelystä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Riskienhallinta

Kuhmon kaupungin palvelualueiden ja tytäryhteisöiden riskienhallinta järjestetään noudattaen riskienhallintapolitiikkaa ja kaupunginhallituksen mahdollisesti antamia ohjeita. **Toimijoiden tulee olla tietoisia niiden toimintaan liittyvistä riskeistä, raportoida niistä ja niiden hallintamekanismeista, riskienhallinnassa ilmenneistä puutteista sekä mahdollisesti toteutuneista riskeistä riskien hallintaan liittyvistä keskeisistä menettelytapoista ja toteutuneista riskeistä niiden hallinnan menettelyistä konsernijohtolle.** Riskienhallinta ja siihen liittyvä vakuuttamisvastuu on tytäryhteisöillä. Tytäryhteistöt ilmoittavat tarvittaessa vakuustarpeensa kaupungin konsernijohtolle ja vakuutukset kilpailutetaan mahdollisuuksien mukaan keskitetysti talouspalveluiden kautta.

Kiinteistöstrategia

Kiinteistöt ovat merkittävä omaisuuserä. Kaupunki ylläpitää ajantasaista kiinteistöstrategiaa. Sen linjaukset otetaan huomioon myös tytäryhtiöissä.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa kaupungin poistosuunnitelmaa.

Tilintarkastusyhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jolle tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

5.1 Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kuntalain 83§:n mukaan ”luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 6 ja 7 §:n mukaan eivät ole vielä julkisia, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.”

~~Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus ei ulotu kunnan tytäryhteisöihin, koska nämä eivät ole kuntalain 30 §:ssä tarkoitettuja kunnan viranomaisia. Tiedonsaantioikeus koskee konsernijohtoon hallussa olevia asiakirjoja.~~

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohtolle. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

5.2 Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin taloudesta, johtamisesta ja ohjauksesta sekä omistajapolitiikasta. Kaupunginjohtajalla on oikeus sisäisen tarkastustoiminnan järjestämiseen kaupungin määräysvallassa olevissa tytäryhteisöissä. Yhteisöt ovat velvollisia antamaan selvitystoimituksen edellyttämät tiedot.

5.3 Hallintojohtaja

Vastaa omistajapolitiikan valmistelusta. Vastaa tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen talouden seurannasta.

5.4. Controller

Kaupunginhallitus nimeää controllerin. Controller seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista, tytäryhteisöjen taloutta ja suunnitelmien toteutumista; raportoi tarkastuslautakunnalle, kaupunginhallitukselle sekä kaupunginjohtolle. Controller on oikeutettu näkemään tytäryhteisöjen hallintoon liittyvän raportoinnin ja pöytäkirjat sekä sopimukset. Controllerin ja tytäryhteisöiden välillä tehdään salassapitosopimus (liikesalaisuudet ja henkilökisterilain alaiset asiat sekä palkkatiedot).

5.5 Kaupunkikonsernin tarkastus

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kaupungin nimeämä tilintarkastusyhteisö.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalain 121 §:ssä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Käytännössä tarkastuslautakunta huolehtii tilintarkastuksen kilpailutuksesta, eli tarjouspyynnön ja tarjousvertailun valmistelusta sekä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämisestä konserniyhteisöihin. Tilintarkastajan valinnan tytäryhteisöön päättää tytäryhteisön toimielin.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada konsernijohtolta tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kaupunkikonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimitusjohtajan ja/tai hallituksen puheenjohtajan kuultavaksi lautakunnan kokoukseen.

Tarkastuslautakunnan jäsenet toimivat virkavastuulla ja heitä koskee salassapitovelvollisuus.

Sisäinen tarkastus

Kuhmon kaupungin operatiivinen johto tai nimeämänsä controller arvioi ja konsultoi tarvittaessa niitä prosesseja, joilla yhteisöissä varmistetaan, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, merkittävät riskit ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

5.6 Kaupungin edustaja yhteisöiden hallituksissa

Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään muulla viranhaltijalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupungin määräysvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksessa sekä yhtiökokouksessa. Viranhaltijan tehtävänä on valvoa yhteisön päätöksentekoa ja toimintaa kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginjohtaja, ja/tai viranhaltija sekä controller tiedottavat kaupunginhallitukselle tytäryhteisöjen toimintaan liittyvistä merkittävistä asioista.

Tarkastuslautakunnalla on kaupungin omistajavallan nojalla oikeus saada tarvitsemansa selvitykset tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä. Tytäryhteisöjen tulee lähettää hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä tasekirjat konsernijohtoon antamien ohjeiden mukaisesti.

5.7 Kaupungin edustajat tytäryhteisön hallinnossa

Kaupungin tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus (KuntaL 47.2 §).

Tytäryhteisön hallituksella on keskeinen tehtävä yhtiön hallinnon ja valvonnan järjestämisessä ja yhtiön johtamisessa. Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen jäsenen on huolehdittava yhtiön edusta siten, että yhtiön etu on myös osakkeenomistajan etu.

Tytäryhteisön hallituksella tulee olla osakeyhtiölain toiminta-ajatuksen ja hallitustyöskentelyn edellyttämä riittävä osaaminen sekä yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus. Tytäryhteisön hallituksen jäseniä valittaessa on varmistauduttava, että muiden omistajien ja jos toimiala sitä edellyttää, myös keskeisten yhteistyökumppanien intressit ja asiantuntemus otetaan huomioon. Valittaessa jäseniä tytäryhteisön hallitukseen tulee ainakin osalla jäsenistä olla liiketaloudellista ja/tai yhteisön toimialan tuntemusta.

Kaupunginhallituksen tytäryhteisöjen hallintoelimiin nimeämät edustajat ovat velvollisia

- noudattamaan Kuhmon kaupungin konserniohjetta
- etukäteen selvittämään kaupunginhallitukselta kaupungin kanta käsiteltävänä oleviin merkittäviin asioihin
- informoimaan välittömästi kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa, mikäli yhtiössä ilmenee riskejä tai Kuhmo-konsernin tavoitteita vaarantavia asioita.

5.8 Valiokunnat ja palvelualueet

Tytäryhteisöt ja Kuhmon kaupungin eri palvelualueet voivat tarvittaessa tehdä yhteistyösopimuksia toimialueeseensa kuuluvissa asioissa.

6 Tytäryhteisöjen velvollisuudet

6.1 Tavoitteiden harmonisointi

Tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan edistää kaupungin strategian toteutumista. Tytäryhteisöjen toiminta-ajatusten tulee olla linjassa koko konsernin toiminta-ajatuksen kanssa. Tytäryhteisöjen tulee toimia kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti, ja niiden toimintapolitiikan tulee olla kaupungin päämäärien mukaisia. Konsernijohto käy vuosittain tytäryhteisöjen johdon kanssa tavoite- ja tulosarviokeskustelut lokakuun loppuun mennessä. Talousarvion käsittelyn yhteydessä määritellään yhteisön tavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat mittarit.

6.2 Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen puheenjohtajan / toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kaupunginhallituksen ennakkokanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- 1 tytäryhteisön perustaminen
- 2 yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- 3 asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisölle asetetuista tavoitteista
- 4 yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- 5 yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- 6 toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä
- 7 pääomarakenteen muuttaminen
- 8 toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- 9 varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- 10 kiinteistö- ja yrityskaupat
- 11 osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- 12 toimintaan nähden tärkeän ominaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen

- 13 merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- 14 johdannaisinstrumenttien käyttö
- 15 muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja osakkeenomistajan taikka hallitusten jäsenten välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- 16 periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- 17 yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta ja vaihtaminen
- 18 eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- 19 yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn haikutuminen
- 20 hallituksen yhtiökokoukselle tekemä voitonjakoehdotus
- 21 yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muuttaminen.

~~Tytäryhteisöt noudattavat kaupunginhallituksen laatimia avustus- ja yhteistyöohjeita.~~ Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuus on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä hallituksen kokouksessa, jossa ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Tytäryhteisön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhteisön johtamisesta.

7 Hyvä hallinto- ja johtamistapa kaupunkikonsernissa

Kuhmon kaupunkikonsernissa noudatetaan Kuntaliiton suositusta kuntakonsernin hyvästä hallinto- ja johtamistavasta. Hyvään hallintotapaan kuuluu, että tytäryhteisöjen asioita kunnan hallinnossa käsiteltäessä noudatetaan hallintolakia ja muita menettelytapasäännöksiä. Yhtiön hallitus vastaa siitä, että yhtiössä noudatetaan hyvää liiketapaa ja lahjomanvastaisia periaatteita. Tytäryhteisöt eivät saa antaa taloudellista tukea poliittiseen toimintaan. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee toimia tilaajavastuulain mukaisesti.

Esteellisyys

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan virkamies (viranhaltija tai luottamushenkilö) on esteellinen, jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettava erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Sidonnaisuudet

Kuntalain 84.2 §:ssä tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Konserniyhteisöjen hallitusten jäsenyydet on perusteltua ilmoittaa aina.

8 Konsernin sisäiset palvelut

8.1 Hankinnat

Tytäryhteisöjen on noudatettava kaupunginhallituksen hyväksymää ajankohtaista hankintaohjetta. Hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus koskee kaupungin tytäryhteisöjä. Kaupunkikonsernin hankinnoissa on noudatettavaa hyvää hallintotapaa. Hankintojen yhteydessä ei saa antaa eikä ottaa vastaan lahjoja, palvelusuorituksia tai muita palveluksia toimittajilta.

Tytäryhteisö päättää itsenäisesti hankintavaltuuksista.

8.2 Rahoitus ja maksuvalmius

Tytäryhteisöt ovat velvollisia järjestämään rahoitus- ja sijoitustoimintansa sekä maksuliikenteensä turvallisesti ja mahdollisimman hyvän sijoitustuoton takaavalla tavalla. Silloin, kun kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen rahoitus- ja/tai sijoitustoiminnan ja/tai maksuliikenteen keskittämisestä voidaan saada Kuhmon kaupunkikonsernin kannalta merkittävää taloudellista hyötyä, se järjestetään kaupunginhallituksen ohjeiden mukaisesti.

8.3 Henkilöstö

Kuhmon kaupungin kokonaan omistamissa yhteisöissä henkilöstöpolitiikan tulee olla kaupungin henkilöstöpolitiikan mukaisia.

Merkittävässä henkilöstöpoliittisissa ratkaisuisissa tytäryhteisöjen tulee ennen päätöksentekoa saada hyväksyntä kaupunginhallitukselta. Kaupungin sisäinen koulutus ja koulutusjärjestelmät ovat myös tytäryhteisöjen käytettävissä, silloin kun siitä ei seuraa kaupungille lisäkustannuksia. Henkilöstön harkinnanvaraisten etujen myöntämisessä yhteisöjen tulee noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita sekä vieraanvaraisuus- ja edustuskäytäntöä.

8.4 Asiakaspalvelu ja yhteiset palvelut

Palvelut on tuotettava asiakaslähtöisesti, taloudellisesti, tehokkaasti ja kestävä kehityksen periaatteita noudattaen. Palveluja tuottaessa on vältettävä päällekkäistä toimintaa. Tuottaessaan palveluja tai muita hyödykkeitä toiselle tytäryhteisölle tuottajayhteisö seuraa asiakaspalautetta ja ottaa sen huomioon toiminnassaan.

9 Tiedottaminen konsernia koskevista asioista

Kuntalain 29 §:n mukaan kaupungin on tiedotettava toiminnastaan asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Tiedottamisvelvollisuus koskee koko kaupunkikonsernin toimintaa, osallistumista

kaupunkien ja kuntien yhteistoimintaan sekä muuta omistukseen, sopimukseen tai rahoittamiseen perustuvaa toimintaa.

Kaupungin tytäryhteisöjen on tiedotettava riittäväällä tavalla ja oma-aloitteisesti palveluistaan, toiminnastaan ja taloudestaan noudattaen mahdollisimman laajasti kaupungin antamia viestintää koskevia ohjeita. Tiedottamisessa tulee noudattaa myös julkisuus- ja salassapitosäännöksiä.

Tytäryhteisöillä on lisäksi velvollisuus informoida konsernijohtoa erikseen ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Vastuu ulkoisen ja sisäisen viestinnän toimivuudesta kuuluu viime kädessä yhteisön hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Yhtiöitä edellytetään ainakin kerran valtuustokaudessa informoimaan erikseen myös valtuustoa.

10 Konserniohjeen voimaantulo

Konserniohje tulee voimaan 1.1.2025 ja sillä kumotaan kaupunginvaltuustossa 28.4.2015 hyväksytty konserniohje.